VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla ja eräiden lakien muuttamisesta

ANTTI KURIKKA, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
JUHO HASA, VEROASIANTUNTIJA
ASIANTUNTIJAKUULEMINEN VEROJAOSTOSSA
12.9.2025

1. Direktiivi ja direktiivimuutos

Kyseessä virka-apudirektiivimuutoksen kansallinen täytäntöönpano

- Hallinnollisen yhteistyön direktiivi verotuksen alalla
  - verotusta koskevien ja verotuksessa hyödynnettävien tietojen vaihto jäsenvaltioiden veroviranomaisten kesken
  - säännöt ja menettelyt tietojenvaihtoa varten
  - yhteistyön tarkoituksena on varmistaa verosääntöjen noudattamista sekä vähentää veronkiertoa ja verovilppiä

Hallinnollisen yhteistyön tiivistäminen

- Direktiiviin on tehty vuodesta 2011 lähtien useita jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä tiivistäviä muutoksia
  - laajennettu tietojenvaihtoa mm. finanssitilitietoihin, verosuunnittelujärjestelyihin ja digitaalisilla alustoilla tapahtuvaan vuokraus- ja myyntitoimintaan
  - kehitetty tietojenvaihdon menettelyjä

Tietojenvaihdon laajentaminen kryptovaratietoihin

- Uusi raportointivelvollisuus kryptovarapalvelun tarjoajille (DAC8)
  - velvollisuus ilmoittaa tietoja palveluntarjoajan käyttäjinä toimivien henkilöiden ja yritysten tekemistä kryptovarojen vaihto- ja siirtotapahtumista veroviranomaiselle
  - veroviranomainen vaihtaa tiedot käyttäjien asuinvaltion veroviranomaiselle verotuksessa hyödynnettäväksi

- Direktiivimuutos parantaa veroviranomaisten tiedonsaantia kryptovarapalvelun tarjoajien kautta toteutetuista tapahtumista

Muun hallinnollisen yhteistyön kehittäminen

- Useita lisäyksiä ja täsmennyksiä hallinnolliseen yhteistyöhön, mm:
  - vähäisiä täsmennyksiä finanssitilitietojen automaattista vaihtoa koskeviin säännöksin (DAC2), joilla ensisijaisesti varmistetaan DAC2:n ja DAC8:n keskinäinen yhteensopivuus ja vältetään päällekkäisyys
  - muun pakollisen automaattisen tietojenvaihdon piiriin lisättiin:
    - muulle kuin säilytystilille maksetut osinkotulot (DAC1)
    - tietyt luonnollisia henkilöitä koskevat rajat ylittäviä tilanteita varten annettavat ennakkopäätökset (DAC3)

2. OECD:n CARF ja CRS-päivitys

CARF

- CARF (Crypto-Asset Reporting Framework)
  - OECD:n kehittämä ja vuonna 2023 julkaisema kryptovarapalvelun tarjoajien raportointivelvoitteita koskeva yhteinen raportointikehys
  - CARF toteutetaan EU-valtioiden kesken DAC8:lla
  - tällä hetkellä 69 valtiota ja muuta lainkäyttöaluetta on sitoutunut panemaan CARF:n täytäntöön ja vaihtamaan tietoja
    - tietojenvaihto toteutetaan pääsääntöisesti OECD:n kehittämän monenkeskisen toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen nojalla

CRS-päivitys

- CRS (Common Reporting Standard)
  - OECD:n kehittämä ja vuonna 2014 julkaisema finanssilaitosten raportointivelvoitteita koskeva tietojenvaihtostandardi finanssitilitiedoista
  - CRS on toteutettu EU-valtioiden kesken DAC2:lla
  - Suomi on ollut CRS:ssä mukana alusta asti
  - tällä hetkellä yli 100 valtiota ja muuta lainkäyttöaluetta on mukana CRS-tietojenvaihdossa
    - tietojenvaihto toteutetaan pääsääntöisesti OECD:n kehittämän monenkeskisen toimivaltaisten viranomaisten sopimuksen nojalla
- Standardiin tehtiin vuonna 2022 pieniä muutoksia, joilla ensisijaisesti varmistetaan CRS:n ja CARF:n keskinäinen yhteensopivuus ja vältetään päällekkäisyys

3. Lakimuutosehdotus

Lakimuutosehdotuksen lähtökohdat DAC8 ja CARF

- Direktiivin edellyttämät lait on oltava voimassa 1.1.2026
- Direktiivi ehdotetaan lähtökohtaisesti pantavaksi täytäntöön tarkoituksensa ja sisältönsä mukaisesti ilman kansallisia laajennuksia
- Säännösehdotukset sisältävät lisäksi direktiivistä erillisen kansallisen laajennuksen kryptovarojen luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeellisista tiedoista

Tiedonantovelvollisuus kryptovarapalvelun tarjoajille

- Kryptovarapalvelun tarjoajille velvollisuus ilmoittaa vuosittain Verohallinnolle
  a) tietoja suomalaisten ja ulkomaisten käyttäjien kryptovarojen myynneistä, ostoista, vaihdoista ja siirroista
     - tiedot sisältävät yhteenlaskettuja vuosisummatietoja per kryptovara ja per tapahtumatyyppi
  b) suomalaisten luonnollisten henkilöiden luovutusvoiton ja -tappion tai muun tulon laskemiseksi tarpeellisia tietoja
     - tiedot ovat tapahtumakohtaisia ja niitä voidaan hyödyntää esitäytetyllä veroilmoituksella

Lakimuutosehdotus
DAC2- ja CRS-päivitys

- Direktiivin edellyttämät lait on oltava voimassa 1.1.2026
- Direktiivi ehdotetaan siihen tehtyjen muutosten osalta pantavaksi täytäntöön tarkoituksensa ja sisältönsä mukaisesti ilman kansallisia laajennuksia
  - sisällölliset muutokset voimassa olevaan lainsäädäntöön ovat vähäisiä
  - direktiivin kansallista täytäntöönpanomenetelmää muutetaan säätämällä kattava erillislaki nykyisen blankettimuotoisen lainsäädännön sijaan

Muut lakimuutosehdotukset

- Yksittäisiä täsmentäviä muutoksia verotusmenettelylakiin, jotka ovat välttämättömiä tai tarpeellisia direktiivimuutoksen täytäntöönpanemiseksi ja lain täsmällisyyden parantamiseksi
  - pidennetty verotuksen oikaisuaika ulotetaan kattamaan myös automaattisen verotietojen vaihdon (56 b §)
    - muutoksella täytetään direktiivin ja kansainvälisen tietojenvaihdon täsmennetyt edellytykset
  - tiedonantovelvollisuuden kiertämissäännös (uusi 28 a §)
    - liittyy direktiivin ja kansainvälisen tietojenvaihdon tehokkaan täytäntöönpanon vaatimusten täyttämiseen

Muut lakimuutosehdotukset

- Muita täsmentäviä muutoksia verotusmenettelylakiin, joiden tarkoitus on tehdä lainsäädännöstä täsmällisempää ja tarkkarajaisempaa sekä varmistaa, että Suomi täyttää direktiivin vaatimukset (23, 23 a, 23 c §)
- Muita yksittäisiä, direktiivin edellyttämiä vähäisiä täsmennyksiä virka-apudirektiivin aiempiin täytäntöönpanolakeihin
  - esimerkiksi täsmennyksiä Verohallintoon kohdistuviin menettelyllisiin säännöksiin